ZBIERKA ZÁKONOV
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Ročník 1985

Vyhlásené: 06.12.1985 Vyhlásená verzia v Zbierke zákonov Slovenskej republiky

Obsah tohto dokumentu má informatívny charakter.

**103**

# VYHLÁŠKA
## predsedu Štátnej banky československej
z 8. novembra 1985
## o poskytovaní úverov a o úrokových sadzbách

Predseda Štátnej banky československej ustanovuje podľa § 7 ods. 5 písm. a) zákona č. 144/1970 Zb. o Štátnej banke československej a podľa § 391 ods. 5 Hospodárskeho zákonníka:

### PRVÁ ČASŤ
### VŠEOBECNÉ USTANOVENIA

#### § 1

V súlade s cieľmi hospodárskej politiky vlády Československej socialistickej republiky pôsobí Štátna banka československá (ďalej len „banka“) úverom na rast efektívnosti v národnom hospodárstve, na posilnenie ekonomickej a peňažnej rovnováhy a upevňovanie kúpnej sily československej koruny. Banka pritom vykonáva spoločensko-ekonomickú kontrolu hospodárenia organizácií v súlade s celospoločenskými záujmami.

#### § 2

(1) Táto vyhláška upravuje poskytovanie úverov socialistickým organizáciám[1]) včítane medzinárodných hospodárskych organizácií, ktoré majú sídlo na území Československej socialistickej republiky[2]) a organizačným jednotkám socialistických organizácií[3]) (ďalej len „organizácie“), peňažným ústavom v Československej socialistickej republike, prípadne peňažným ústavom alebo iným subjektom v zahraničí.

(2) Ustanovenie § 24 tejto vyhlášky platí aj pre poskytovanie úverov národným výborom. Ustanovenia § 5 až 15 platia tiež pre poskytovanie úverov národným výborom.

(3) Ustanovenie § 22 písm. b) tejto vyhlášky platí pre poskytovanie úverov peňažným ústavom alebo iným subjektom v zahraničí.

(4) Ustanovenia § 25 tejto vyhlášky platia pre poskytovanie úverov peňažným ústavom v Československej socialistickej republike.

#### § 3

Pri poskytovaní úverov sa postupuje v súlade so zásadami vnútornej a zahraničnej bankovej menovej politiky (ďalej len „zásady“) schválenými vládou Československej socialistickej republiky.

### § 4
### Plánovanie úverov

(1) Banka poskytuje úvery v súlade s menovým plánom Československej socialistickej republiky[4]) (ďalej len „menový plán“). V priebehu jeho zostavovania uplatňuje banka kritériá vyjadrujúce efektívne využívanie potrieb a zdrojov menového plánu a ich prostredníctvom prehlbuje väzbu menového plánu na štátne plány rozvoja národného hospodárstva a štátne rozpočty.

(2) Celkovú výšku poskytovaných úverov odvodzuje banka z objemu úverových zdrojov v menovom pláne a z vývoja základných hospodárskych proporcií a ukazovateľov, najmä kvalitatívnych.

(3) Organizácie, orgány hospodárskeho riadenia[5]) a iné orgány určené bankou predkladajú banke potrebné podklady pre plánovanie a poskytovanie úverov.

(4) Po schválení menového plánu vládou Československej socialistickej republiky vykonáva banka v spolupráci s orgánmi hospodárskeho riadenia[5]) a peňažnými ústavmi jeho rozpis s cieľom podporiť úlohy a zámery štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva a štátnych rozpočtov federácie a republík v plánoch organizácií.

(5) Orgány hospodárskeho riadenia a organizácie sú povinné zabezpečovať vo svojich hospodárskych plánoch a pri ich realizácii úlohy menového plánu prerokované s bankou,[6]) vytvárať podmienky pre efektívne využívanie úverov a zabezpečovať ich návratnosť.

### Podmienky poskytovania úveru

### § 5

Banka poskytuje úvery uvedené v druhej časti tejto vyhlášky prednostne na podporu intenzifikácie priemyselnej, stavebnej a poľnohospodárskej výroby, efektívnych štrukturálnych zmien v národnom hospodárstve, vedecko-technického rozvoja, progresívnych rekonštrukcií a modernizácií, posilňovanie vývoznej schopnosti a znižovanie dovoznej náročnosti československej ekonomiky, dosahovanie úspor energie, palív a kovov, zvyšovanie efektívnosti využitia zásob a na upevňovanie rovnováhy na vnútornom trhu a na podporu rozvoja služieb platených obyvateľstvom.

### § 6

Banka diferencuje výšku úveru na krytie materiálových a iných úverovateľných hodnôt a úverové podmienky v nadväznosti na plnenie kritérií efektívneho využitia úveru určených v zásadách. Pri úverovej diferenciácii používa tiež úverové sankcie a úrokové bonifikácie (§ 12 až 15).

### § 7

(1) Banka poskytuje úvery za predpokladu, že

a) sa využijú na efektívne plnenie, prípadne prekračovanie úloh štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva zabezpečovaných organizáciou v jej hospodárskom pláne aj ďalších úloh ustanovených v tomto pláne prerokúvanom s bankou,

b) je zabezpečená návratnosť a splatnosť úveru v dohodnutých lehotách a úver je zabezpečený materiálovými a inými úverovateľnými hodnotami, prípadne iným spôsobom podľa odsekov 2 a 3,

c) organizácie spĺňajú kritériá efektívneho využitia úveru (§ 6),

d) sú prednostne využité vlastné zdroje organizácií, prípadne zdroje poskytované im nadriadenými orgánmi.

(2) V prípade, že návratnosť úveru z prostriedkov organizácií nie je vopred zaručená, požaduje od nich banka finančnú záruku ich nadriadeného orgánu za krytie úveru.

(3) Výnimočne poskytuje banka úvery, ktorých návratnosť z prostriedkov organizácií nie je vopred zaručená, so štátnou zárukou.

(4) Na poskytnutie úveru nie je právny nárok; banka pred poskytnutím úveru zvažuje, či úver poskytne, a za akých podmienok.

**§ 8**

Úvery poskytuje banka priamo organizáciám, pri ktorých vznikla potreba úveru.

**§ 9**

(1) Úverové vzťahy medzi bankou a organizáciami a medzi bankou a orgánmi hospodárskeho riadenia, ktoré plnia funkciu stredného článku riadenia, sa upravujú na príslušné plánovacie obdobie (ročné, prípadne päťročné) úverovými zmluvami, ktoré sa uzavierajú po prerokovaní príslušného hospodárskeho plánu.

(2) V úverových zmluvách medzi bankou a orgánmi hospodárskeho riadenia, ktoré plnia funkciu stredného článku riadenia, sa dohodnú zásadné otázky úverových vzťahov, najmä výber kritérií efektívneho využitia úveru a zásady rozdelenia plánovaného objemu úveru na jednotlivé organizácie.

(3) V úverových zmluvách medzi bankou a organizáciami sa dohodnú kritériá efektívneho využitia úveru, rozsah a štruktúra poskytovaných úverov, podmienky pre úrokové bonifikácie a úverové sankcie, spôsob a časový plán čerpania a splácania úveru, záruky za úver, spôsob predkladania podkladov pre úverovanie, prípadne ďalšie úverové podmienky.

(4) Pri dlhodobých úveroch sa poskytuje úver na základe čiastkovej úverovej zmluvy uzavieranej medzi bankou a organizáciami, ktorá vychádza z úverovej zmluvy podľa odseku 1.

(5) Úverová zmluva (odsek 1 až 4) je uzavretá, ak dôjde k dohode o jej celom obsahu.

(6) Pri úveroch, ktorých poskytovanie a splácanie nemôže byť vopred upravené podľa odseku 1, poskytuje banka úver podľa podmienok, ktoré na žiadosť organizácie o poskytnutie úveru písomne oznámi organizácii.

**§ 10**

(1) V záujme dôsledného zabezpečenia materiálového krytia úverov vyžaduje banka pri úverovaní materiálových hodnôt vystavených nebezpečenstvu živelných a iných škôd pri družstevných organizáciách, aby boli v zodpovedajúcom rozsahu poistené.

(2) Pri organizáciách používajúcich dotácie zo štátnych rozpočtov banka koordinuje poskytovanie úverov s využívaním rozpočtových zdrojov, ako aj s využívaním dočasných výpomocí z rezervných fondov príslušných nadriadených orgánov.

### § 11
### Úrok z úveru

(1) Z úveru platia organizácie úrok.

(2) Výška základných úrokových sadzieb z úveru sa ustanovuje v prílohe tejto vyhlášky.

(3) Zvýšený úrok nad základnú úrokovú sadzbu podľa odseku 2 sa považuje za sankčný úrok.

(4) Znížený úrok pod základnú úrokovú sadzbu podľa odseku 2 sa považuje za úrokovú bonifikáciu.

## Úverové sankcie a úrokové bonifikácie

### § 12

(1) Banka je oprávnená uplatniť úverové sankcie pri organizáciách, ktoré nezabezpečujú plánovanú tvorbu vlastných zdrojov, neplnia dohodnuté kritériá efektívneho využitia úveru, a to najmä pre neplnenie záväzných úloh a limitov štátneho plánu rozvoja národného hospodárstva, prípadne nedodržiavajú podmienky dohodnuté s bankou (§ 9); pritom spolupracuje s ich nadriadenými orgánmi.

(2) V prípadoch ustanovených v odseku 1 môže banka uplatniť tieto úverové sankcie:

a) sankčný úrok,

b) splatenie úverov pred lehotou splatnosti,

c) vylúčenie z úverovania hodnôt, pri ktorých nie je zabezpečovaná dohodnutá efektívnosť a návratnosť úverov,

d) odmietnutie alebo obmedzenie objemu novopožadovaných úverov.

### § 13

Pri organizáciách s nevyrovnaným finančným hospodárením, dlhodobo neplniacich kritéria efektívneho využitia úveru alebo nezabezpečujúcich návratnosť úveru, môže banka okrem uplatnenia úverových sankcií uvedených v ustanovení § 12 ods. 2 vyžadovať splatenie úverov prednostne pred inými platbami z prostriedkov na bežnom účte organizácií, zastaviť rezervovanie prostriedkov na výplatu miezd, zaviesť záväzné poradie platieb z bežného účtu, vyžadovať záruku za úver, prípadne previesť organizácie na konsoliodačný režim (§ 18 ods. 4).

### § 14

Na zvýšenie záujmu organizácií o zvyšovanie efektívnosti a na podporu ďalších cieľov určených v zásadách poskytuje banka organizáciám úrokové bonifikácie.

### § 15

Banka určuje sankčný úrok alebo úrokovú bonifikáciu s prihliadnutím na rozsah závad, prípadne prínosov, s ktorými sa sankčný úrok, prípadne úroková bonifikácia spája. Najvyššia hranica pre sankčný úrok a úrokovú bonifikáciu je určená v zásadách.

## DRUHÁ ČASŤ
## DRUHY ÚVEROV

### § 16

Banka poskytuje organizáciám:

a) prevádzkové úvery,

b) investičné úvery,

c) devízové úvery.

### § 17
### Prevádzkové úvery

(1) Banka poskytuje organizáciám tieto prevádzkové úvery:

a) účelové úvery na obežné prostriedky,

b) kontokorentný úver,

c) úverové výpomoci.

(2) Iné druhy prevádzkových úverov a podmienky ich poskytovania ustanovuje vláda Československej socialistickej republiky.

### § 18

(1) Účelové úvery na obežné prostriedky poskytuje banka organizáciám najmä na zásoby, pohľadávky voči odberateľom do lehoty splatnosti, nevyfakturované práce a dodávky, zariadenie staveniska, náklady budúcich období a neinvestičné výdavky na rozvoj vedy a techniky, prípadne na ďalšie prevádzkové potreby.

(2) Pri poskytovaní kontokorentného úveru sú vlastné prevádzkové prostriedky organizácií sústredené na jednom účte s kontokorentným úverom, ktorý spravidla nahrádza úvery podľa odsekov 1 a 3.

(3) Na upevnenie platobnej disciplíny a dodávateľsko-odberateľských vzťahov môže banka dočasne poskytovať úverové výpomoci organizáciám, ktoré majú prechodný nedostatok prostriedkov. Tieto výpomoci poskytuje najmä odberateľom na platenie za dodávky, dodávateľom na ich pohľadávky po lehote splatnosti, na výplatu miezd alebo na preklenutie časového nesúladu v plánovanej tvorbe a vo využití zdrojov vo fondoch organizácie. Základnou podmienkou ich poskytnutia je, že organizácia predloží banke opatrenia, zabezpečujúce v určených lehotách odstránenie príčin, ktoré nedostatok prostriedkov vyvolali. Pritom banka prihliada tiež na mieru zavinenia organizácie.

(4) Organizáciám s dlhodobo nevyrovnaným finančným hospodárením a dlhodobo neplniacim kritériá efektívneho využitia úveru poskytuje banka konsolidačný úver, pokiaľ konsolidačný program organizácie zabezpečuje splatenie úveru do troch rokov od jeho poskytnutia.

### Investičné úvery

### § 19

Banka poskytuje organizáciám tieto investičné úvery:

a) účelové investičné úvery,

b) preklenovacie investičné úvery.

**§ 20**

(1) Banka poskytuje organizáciám účelové investičné úvery na obstaranie základných prostriedkov, ich modernizácie a rekonštrukcie, výnimočne aj na ďalšie investičné potreby. Podmienky a lehoty splatnosti účelových investičných úverov sa spravujú zásadami.

(2) Banka poskytuje organizáciám preklenovací investičný úver na preklenutie časového nesúladu medzi potrebou a tvorbou zdrojov v investičnom fonde. Podmienky a lehoty splatnosti preklenovacieho investičného úveru sa spravujú zásadami.

(3) Banka poskytuje bytovým družstvám účelové investičné úvery na bytovú výstavbu, prípadne na ďalšie potreby, ktoré súvisia s bytovou výstavbou. Podmienky a lehoty splatnosti týchto úverov sa ustanovujú osobitným predpisom.

**Devízové úvery**

**§ 21**

Banka poskytuje organizáciám devízové úvery prednostne, najmä na podporu efektívnosti vonkajších ekonomických vzťahov, na posilňovanie devízovej rovnováhy a v súlade so zámermi devízového plánu a devízového hospodárstva Československej socialistickej republiky.

**§ 22**

Banka poskytuje na podporu československého vývozu a jeho efektívnosti:

a) organizáciám devízový úver na krytie nákladov spojených so zabezpečením československého vývozu v prípadoch, keď dochádza k časovému nesúladu medzi devízovými nákladmi a devízovým inkasom,

b) banke zahraničného odberateľa alebo inému zahraničnému subjektu devízový úver na financovanie dovozu tovaru z Československej socialistickej republiky, prípadne na úhradu výdavkov súvisiacich s plnením dodávky v zahraničí.

**§ 23**

Banka poskytuje organizáciám na úhradu dovozu:

a) devízovo návratný úver, pokiaľ sa zaviažu zabezpečiť jeho splatenie vývozom alebo úsporou pri dovoze,

b) úver na preklenutie časového nesúladu medzi tvorbou devízových prostriedkov na úhradu dovozu a ich potrebou.

**TRETIA ČASŤ**
**ÚVEROVANIE NÁRODNÝCH VÝBOROV A PEŇAŽNÝCH ÚSTAVOV**

**§ 24**

Banka poskytuje národným výborom úver na plánované stavby akcie Z, pri ktorých je zabezpečená návratnosť úveru v určenej lehote.

**§ 25**

(1) Podmienky poskytovania úverov peňažným ústavom a druhy úverov určí banka po prerokovaní s príslušným peňažným ústavom.

(2) Banka poskytuje devízovým bankám úvery na krytie potreby finančných prostriedkov vyplývajúcich z poskytovania úverov organizáciám na pohľadávky v zahraničí, prípadne na ďalšie prevádzkové potreby.

## ŠTVRTÁ ČASŤ
## ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA

### § 26

(1) Ustanovenia o poskytovaní úverov bankou platia obdobne pre poskytovanie úverov organizáciám inými peňažnými ústavmi, organizáciami alebo orgánmi, pokiaľ sú na poskytovanie úverov podľa platných právnych predpisov alebo na základe poverenia banky oprávnené, a to v rozsahu určenom bankou.

(2) Pri poskytovaní úverov organizáciám výrobného, spotrebného a bytového družstevníctva a Ústrednej rady družstiev z družstevných centrálnych fondov na tento účel zriadených sa postupuje podľa podmienok ustanovených zväzmi družstiev a Ústrednou radou družstiev a dohodnutých s bankou.

### § 27

Výnimky z § 2, 8 a 9 tejto vyhlášky povoľuje predseda banky.

### § 28

Zrušuje sa vyhláška predsedu Štátnej banky československej č. 158/1975 Zb. o poskytovaní úverov.

### § 29

Táto vyhláška nadobúda účinnosť 1. januárom 1986.

**Predseda Štátnej banky československej:**

**Ing. Stejskal v. r.**

**Príloha vyhlášky č. 103
1985 Zb.**

**Úrokové sadzby z úverov a z prostriedkov organizácií na účtoch v peňažných ústavoch**

| | Ročná percentná sadzba |
|---|---|
| **I. Úrokové sadzby z úverov** | |
| **1. Úvery na technický rozvoj** | |
| a) inovačný úver | 3 % |
| b) preklenovací úver na doplnenie zdrojov vo fonde technického rozvoja | |
| ba) pri poľnohospodárskych, nákupných a obchodných organizáciách | 3 % |
| bb) pri ostatných organizáciách | 5 % |
| **2. Prevádzkové úvery** | |
| A. **Účelové úvery na obežné prostriedky** | |
| a) úver na pohľadávky voči odberateľom v tuzemsku (včítane zúčtovacieho úveru na dodávky uhlia) | 5 % |
| b) úver na pohľadávky v zahraničí[1]) | |
| ba) krátkodobé | 6 % |
| ba) dlhodobé | 8 % |
| c) úver na trvalo sa obracajúce zásoby a úver na sezónne zásoby | 6 % |
| d) úver na pohotové odbytové zásoby | 1,5 % |
| e) úver na sezónne zásoby z dovozu a úver na predzásobenie palivami | 1 % |
| f) úver na nevyužité zásoby | |
| fa) pri organizáciách v priemysle a stavebníctve | 10 %[2]) |
| fb) pri poľnohospodárskych a nákupných organizáciách a pri organizáciách obchodu | 4 %[2]) |
| fc) pri ostatných organizáciách | 10 %[2]) |
| g) úver ne gesčné zásoby pri organizáciách miestnej výroby a služieb a pri výrobných družstvách, na náhradné dielce pri organizáciách miestnej výroby a služieb a pri výrobných družstvách a úver pre malé družstvá | 3 % |
| h) úver na nevyfakturované práce a dodávky | |
| ha) pri poľnohospodárskych a nákupných organizáciách | 3 % |
| hb) pri ostatných organizáciách | 6 % |
| i) úver na zariadenie staveniska | 6 % |
| j) úver na sezónne náklady a náklady budúcich období | |
| ja) pri poľnohospodárskych a nákupných organizáciách | 3 % |
| jb) pri ostatných organizáciách | 6 % |
| jc) úver na zábehové náklady | 5 % |
| k) úver na náklady rekultivácie pôdy | 2 % |
| l) úver na rezervy zásob pri poľnohospodársko-potravinárskom komplexe | 2 % |
| B. **Kontokorentné úvery** | |
| a) kontokorentný úver pri obchodných, odbytových a zásobovacích organizáciách,[3]) poľnohospodárskych a nákupných organizáciách a pri nevýrobných organizáciách kúpeľov a žriedel, vedeckovýskumnej základni a projektových ústavoch | 3 % |

| | |
|---|---|
| b) kontokorentný úver pri organizáciách miestnej výroby a služieb a pri výrobných družstvách | 5 % |
| c) kontokorentný úver pri organizáciách zahraničného obchodu a ostatných organizáciách | 6 % |
| C. **Úverové výpomoci** | |
| a) úvery na pohľadávky voči odberateľom po lehote splatnosti | 7-12 % |
| b) platobný úver | 10 % |
| c) úver na otvorenie akreditívu[4]) | 8 % |
| d) úver na mzdy | 10 % |
| e) úver na mzdy pri obchodných organizáciách, poľnohospodárskych a nákupných organizáciách | 4 % |
| f) preklenovacie prevádzkové úvery | 6 % |
| g) strednodobý preklenovací úver na doplnenie obratového fondu | 5 % |
| h) konsolidačný úver | 12 % |
| i) úver v dôsledku nepriaznivých poveternostných podmienok v bežnom roku | |
| ia) pri poľnohospodárskych a nákupných organizáciách | 3 % |
| ib) pri ostatných organizáciách | 6 % |
| j) úver v dôsledku nepriaznivých a poveternostných podmienok v predchádzajúcich odsekoch | |
| ja) pri poľnohospodárskych a nákupných organizáciách | 4 % |
| jb) pri ostatných organizáciách | 7 % |
| D. **Úver nesplatený v lehote** | |
| a) pri organizáciách v priemysle a stavebníctve | 15 % |
| b) pri ostatných organizáciách | 12 % |
| 3. **Investičné úvery** | |
| A. **Účelové investičné úvery** | |
| a) dlhodobý investičný úver | |
| aa) pri poľnohospodárskych[5]) a obchodných organizáciách a národných výboroch na akciu Z | 5 % |
| ab) pri ostatných organizáciách | 6 % |
| b) úver na racionalizačné opatrenie | |
| ba) pri poľnohospodárskych organizáciách a pri obchodných organizáciách | 3 % |
| bb) pri ostatných organizáciách | 4 % |
| c) úver bytovým družstvám na bytovú výstavbu a modernizáciu bytového fondu | 1 % |
| d) úver na výstavbu družstevných garáží a údržbárskych stredísk, prípadne ďalšie potreby | 3 % |
| B. **Preklenovacie investičné úvery** | |
| a) pri poľnohospodárskych organizáciách | 3 % |
| b) pri obchodných organizáciách | 5 % |
| c) pri ostatných organizáciách | 6 % |
| C. **Investičné úvery nesplatené v lehote** | |
| a) pri obchodných a poľnohospodárskych organizáciách a národných výboroch na akciu Z | 12 % |
| b) pri bytových družstvách | 5 % |
| c) pri ostatných organizáciách | 15 % |

| | |
|---|---|
| **II. Úrokové sadzby z prostriedkov organizácií na účtoch v peňažných ústavoch** | |
| **Prostriedky na bežných účtoch** | |
| a) prostriedky jednotných roľníckych družstiev, bytových družstiev, národných výborov a spoločenských organizácií | 0,5 % |
| b) prostriedky na účtoch súdnych a notárskych depozít | 2 % |
| c) netermínované prostriedky ostatných organizácií | 0,3 % |
| **Termínované a ostatné vklady** | |
| a) termínované vklady najmenej na dva roky | 2,5 % |
| b) termínované vklady najmenej na jeden rok | 1,5 % |
| c) termínované vklady bytových družstiev (najmenej na jeden rok) | 1 % |

1) § 14 Hospodárskeho zákonníka.

2) § 389a Hospodárskeho zákonníka.

3) § 17 ods. 2 Hospodárskeho zákonníka.

4) § 4 zákona č. 144/1970 Zb. o Štátnej banke československej.

5) § 390b Hospodárskeho zákonníka.

6) § 1 ods. 3, § 9, 10 a 11 zákona č. 145/1970 Zb. o národohospodárskom plánovaní.

1) Odchylná úroková sadzba počas rokov 1985-1990 sa určí pri výraznej zmene úrokovej sadzby zo zahraničných úverov.

2) Vyššia sadzba o 2 % sa použije, pokiaľ nevyužité zásoby zistila Štátna banka československá bez predchádzajúceho upozornenia organizáciou.

3) Pokiaľ vykonávajú obchodnú činnosť.

4) Po zmene okamihu realizácie výroby.

5) Úvery na investície na zveľadenie pôdneho fondu a niektoré ďalšie investície sa poskytujú s nižšou základnou úrokovou sadzbou (uznesenie vlády ČSSR č. 249/1981).

Vydavateľ Zbierky zákonov Slovenskej republiky a prevádzkovateľ právneho a informačného portálu Slov-Lex dostupného na webovom sídle www.slov-lex.sk je Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Župné námestie 13, 813 11 Bratislava, tel.: 02 571 01 000, e-mail: helpdesk@slov-lex.sk.